

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/60/2022
Identifikačné číslo spisu:	1119201037
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1119201037.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. Y. M., trvale bytom Q. XXXX/XX, W., proti žalovanému Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16C/4/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2021 č. k. 16Co/95/2020-154, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2021 č. k. 16Co/95/2020-154 potvrdil žalobu zamietajúci rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo 17. februára 2020, č. k. 16C/4/2019-111 a žalovanému priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal elektronickými prostriedkami žalobca ním spísané dovolanie dňa 15. februára 2022.

2.1. Súd prvej inštancie uznesením z 18. februára 2022 (č. l. 169 súdneho spisu) vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní predložil doklad preukazujúci vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, prípadne, ak tento predložiť nemôže, súd dovolateľa vyzval, aby si v rovnakej lehote zvolil pre dovolacie konanie advokáta a doručil súdu plnomocenstvo oprávňujúce advokáta na jeho zastupovanie v dovolacom konaní a predložil dovolanie spísané advokátom.

2.2. Žalobca k svojmu podaniu (č. l. 172 a nasl. súdneho spisu) priložil diplom o nadobudnutí titulu „JUDr.“ vykonaním rigorózneho skúšky na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti z roku 1987.

2.3. Súd prvej inštancie opätovne vyzval žalobcu, aby v lehote do 10 dní od doručenia výzvy doložil originál alebo úradne overenú fotokópiu dokladu (diplomu) preukazujúceho, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Súd prvej inštancie poukázal, že diplom, ktorý žalobca predložil dňa 23.02.2022, je len v kópii bez osvedčovacej doložky o jeho zaručenej konverzii.

2.4. Dovolateľ na výzvu súdu reagoval podaním dňa 28.02.2022, v ktorom uviedol, že súdu zaslal fotokópiu diplomu s overenou doložkou na jednom liste, ktorú priložil opätovne aj k tomuto podaniu. Súčasne dodal, že ďalšie vyzývanie v danej veci bude považovať za vedomé šikanovanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

4. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. V zmysle § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona, zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec, alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

5. Podľa § 468 CSP za vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sa na účely tohto zákona považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak bolo vysokoškolské vzdelanie získané najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby išlo v oboch stupňoch o vzdelanie v študijnom odbore právo.

5.1. V zmysle judikátu R 108/1998 bolo pod pojmom „právnické vzdelanie“ pre účely zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) treba rozumieť len vysokoškolské vzdelanie získané na právnickej fakulte, nie vzdelanie získané napr. na fakulte Vysokej školy ZNB (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/113/1997).

5.2. Právny názor, že absolvent bývalej Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti nespĺňa podmienku „získania právnického vzdelania v Slovenskej republike“ uvedenú v ustanovení § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov alebo v § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) ani podmienku na zastupovanie v dovolacom konaní podľa § 241 ods. 1 OSP, je v súdnej praxi ustálený (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/113/97 alebo obdobné rozhodnutia vydané v Českej republike - napr. uznesenia Nejvyššího soudu České republiky vo veciach sp. zn. 20Cdo/1638/98, sp. zn. 26Cdo/1137/2001 či sp. zn. 30Cdo/495/2001). Nesplnenie podmienky získaného právnického vzdelania platí bez ohľadu na skutočnosť, či po absolvovaní Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti absolvent vykonal rigoróznú skúšku a získal titul „doktor práv (JUDr.)“ (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/86/2008).

5.3. Vzdelanie získané v študijnom odbore právo na fakulte Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti nie je právnickým vzdelaním, ktoré vyžaduje Občiansky súdny poriadok na účely zastúpenia v dovolacom konaní (viď sp. zn. 5Cdo/242/2009).

6. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom, to neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa v odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy (§ 468 CSP). Ak bolo podané dovolanie, ktoré nespísal advokát, súd skúma, či sa na dovolateľa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Dovolateľa, ktorý nebol v odvolacom konaní poučený o povinnosti v zmysle § 429 ods. 1 CSP, vyzve súd prvej inštancie na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania (§ 436 ods. 1 CSP); o taký prípad v prejednávanej veci nešlo. Pokiaľ ale nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a dovolateľ bol v odvolacom konaní riadne poučený o tom, že dovolanie musí spísať advokát, predstavuje skutočnosť, že v dovolacej lehote bolo podané iba dovolanie nespísané advokátom,

taký nedostatok obligátneho znaku dovolania, ktorý už nemožno dodatočne reparať; o taký prípad v prejednávanej veci išlo.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (viď R 39/2020).

8. Vzdelanie získané na bývalej Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti nie je právnickým vzdelaním, ktoré vyžaduje Civilný sporový poriadok na účely zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 468 CSP) (uznesenie NS SR sp. zn. 9Cdo/42/2022).

9. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku poučil žalobcu v súlade s § 393 ods. 1 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) a za akých podmienok platí výnimka z povinného zastúpenia advokáta (§ 429 ods. 2 CSP).

9.1. Dovolateľ nepreukázal, že v zmysle § 429 ods. 2 písm. a) CSP má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy. Dovolateľ dovolaciemu súdu doložil, že vykonaním rigoróznejskej skúšky nadobudol titul doktora práv v skratke „JUDr.“ na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, fakulte VB (verejnej bezpečnosti), tým ale nepreukázal, že spĺňa podmienku na výnimku z povinného zastúpenia v zmysle § 429 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 468 CSP. Dovolateľ na výzvy súdu prvej inštancie nepreukázal, že naňho dopadá niektorá z výnimiek z povinného zastúpenia advokátom v zmysle § 429 ods. 2 CSP.

9.2. Pokiaľ súd prvej inštancie v predkladacej správe konštatoval, že dovolateľ má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa z č. l. 185, teda z predloženého diplomu preukazujúceho získanie titulu „JUDr.“ na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, tento nie je možné považovať za splnenie podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa.

10. So zreteľom na uvedené najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. e) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP. Vzhľadom na dôvod odmietnutia dovolania najvyšší súd neskúmal opodstatnenosť podaného dovolania.

11. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobcu (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.